
Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет
Факультет іноземної філології
та соціальних комунікацій
Кафедра журналістики та філології

Ministry of Education of Ukraine
Sumy State University
Faculty of Foreign Philology
and Social Communications
Department of Journalism and Philology

XII

ЖУРНАЛІСТСЬКА ОСВІТА В УКРАЇНІ: СВІТОВІ ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ

ДВНАДЦЯТА МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

JOURNALISM EDUCATION IN UKRINE: WORLD-PROFESSIONAL STANDARDS

THE XIIth INTERNATIONAL
SCIENTIFIC CONFERENCE

Суми, 8–9 червня 2016
Sumy, 8–9 June 2016

Найважливіший етап планування ПР-кампанії – розробити алгоритм і систему оцінювання майбутніх результатів. Все це потрібно для визначення її успішності та аналізу помилок у плані планування чи реалізації проекту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Быков И.А. Организация и проведение кампаний по связям с общественностью: Учебное пособие / И.А. Быков. – СПб. : СПбГУТ, 2009. - 417 с.
2. Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 року № 2998-ХІІ (зі змінами) [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>
3. Исследование: 62% украинской молодежи ежедневно пользуется соцсетями [Электронный ресурс] / УНІАН // Режим доступу: <http://www.unian.net/society/770949-issledovanie-62-ukrainskoj-molodeji-ehjednevno-polzuetsya-sotssetyami.html>
4. Сумские информационные порталы [Электронный ресурс] // Режим доступу: <http://list.sm.ua/kraevedenie-sumschina/sumskie-informacionnye-portaly>

ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ПРЕС-РЕЛІЗІВ СПОРТИВНОЇ ТЕМАТИКИ

Вадим Яременко,
студент 4 курсу СумДУ, РК-21
Науковий керівник – **Ярослав Яненко,**
к. соц. н., доцент, СумДУ

У статті розглянуто загальні теоретичні засади та практичні рекомендації по створенню прес-релізів спортивної тематики для факультету ІФСК СумДУ.

Ключові слова: заголовок, прес-реліз, спорт.

FEATURES OF CREATION OF PRESS RELEASES ON THE TOPIC OF SPORTS

Vadim Yaremenko,
4rd year student, PK-21
Scientific supervisor – **Yaroslav Yanenko,**
associate professor, Sumy State University

The article deals with general theoretical bases and practical recommendations for the creation of press releases on the topic of sports for the faculty IFSK SSU.

Keywords: headline, press release, sports.

Актуальність досліджуваної теми. Прес-релізи спортивної тематики – інформаційний продукт, який відкриває перспективи в побудові ефективних ПР-комунікацій будь-якої з організацій (в тому числі і факультету ІФСК СумДУ), що працюють в індустрії спорту: популяризація фізичної культури, здорового способу життя, і саме головне, формування позитивного іміджу, репутації спортивних команд та спортсменів, а також перспективи у використанні ПР-тексту як ефективного інформаційного матеріалу для друкованих та електронних ЗМІ.

Мета: визначення особливостей створення прес-релізів спортивної тематики.

Завдання: на основі аналізу наукових джерел представити теоретичні засади створення прес-релізів спортивної тематики, дати практичні рекомендації по створенню прес-релізів спортивної тематики для факультету ІФСК СумДУ.

Виклад основного матеріалу. Прес-реліз в різних академічних джерелах розглядають так: у навчальному посібнику Є. Б. Тихомирової: «Повідомлення, яке містить

важливу новину, що варта термінової публікації або поширення іншим шляхом (радіо, телебачення, комп'ютерна мережа), проте розповсюджується на власний розсуд редактора ЗМІ» [1, с.305]. В довіднику «Основні засади діяльності прес-служб органів державної влади та місцевого самоврядування: світовий та український досвід» знаходимо визначення: «Прес-реліз – коротке повідомлення для преси про якусь важливу подію. Його можна використовувати у процесі розроблення та реалізації проекту для безперервного інформування як громадськості, так і засобів масової інформації. Написання цього документу не вимагає великих витрат часу і грошей, проте грамотно складений прес-реліз надзвичайно ефективний, коли слід представити інформацію, яка потребує миттєвого висвітлення у ЗМІ» [2, с.87]. У статті Л.М. Вежеля «Сучасна концепція прес-релізу як PR-тексту»: «Прес-реліз – це інформаційне повідомлення для преси, що містить інформацію про організацію, подію, новий продукт тощо. Основна суть цього жанру - це новина, яку потрібно донести засобам масової інформації для подальшого використання її у статті чи для залучення працівників ЗМІ до висвітлення певного заходу [3, с.49].

Прес-реліз на спортивну тематику повинен відповідати усталеній (класичній) західній формулі написання прес-релізів, називають її: «five w's & h» (з англ. п'ять w та одне h). Тобто автор має вказати у прес-релізі: What? (Що?) – опис події, що стала основою новин; Where? (Де?) – місце здійснення події; When? (Коли?) – час здійснення події; Who? (Хто?) – повна назва підприємства чи організації, її адреса (поштова та електронна), номери телефонів, факсу; Why? (Чому?) – чому поширюється ця інформація; How? (Як?) - яке значення вона має, кому може бути корисною, кому адресовані. Відповіді на перших чотири запитання повинні розміщуватися у вступі (ліді), відповіді на два останніх можуть розміщуватися в тексті повідомлення. Обсяг прес-релізу повинен складати 1-1,5 формату А4 [2, с.90].

Формування заголовків прес-релізу спортивної тематики:

- «Студентка факультету ІФСК – переможниця командного змагання «Першість міста Суми з бадмінтону серед студентів» [9] – інформативний, адже чітко передає суть повідомлення: переможницею спортивного заходу є студентка факультету ІФСК. Заголовок легкий у сприйнятті, створює позитивний спортивний образ спортсменки і організації, спортивну честь якої вона захищала.

- «Відбулися змагання з баскетболу між викладачами та студентами факультету ІФСК» [5], «Відбулися змагання з футзалу між студентами I-IV курсів факультету ІФСК» [7] – відбуватиметься спортивна подія за участю студентів та викладачів ІФСК: журналісти одразу ж визначать тему інформаційного приводу, вміщеного у ПР-повідомленні.

- «Заступник декана зі спортивно-масової роботи факультету ІФСК організував змагання з волейболу серед студенток СумДУ» [8] – розуміння того, що відбувся цікавий спортивний захід і хто причетний до нього.

- «Команда ІФСК увійшла в четвірку найкращих в іграх з баскетболу Спартакіади СумДУ серед жінок» [10], «Команди ІФСК в четвірці найкращих за підсумками змагань з шахів та баскетболу» [4] - подається інформація про позитивні спортивні результати факультетської команди. Словосполучення «увійшла в четвірку», «в четвірці найкращих» - гідна заслуга спортивних колективів ІФСК, здобута в непростих поєдинках зі своїми суперниками.

- «Студенти I курсу факультету ІФСК взяли участь в змаганні «Спортивний інтеграл СумДУ 2015» [6] - говорить про те, що студенти ІФСК також долучилися до традиційних університетських спортивних змагань, їх безпосередня активна участь в них.

- «Студентське самоврядування та студенти ІФСК організували футбольний матч до дня народження факультету» [11] – «день народження факультету» ви-

користано як інформаційний привід організації футбольного матчу спортивним відділом факультету ІФСК.

Заголовки прес-релізів інформативні, легкі у сприйнятті (зрозуміло, про що йде мова), читабельні, не нав'язливі, створюють позитивний спортивний образ спортсменів і організації (факультету ІФСК СумДУ).

Правила оформлення лідів: коротко розкривається зміст заголовка (тема інформаційного приводу): вказується назва, місце, дата проведення спортивної події, стисла інформація про спортивні заслуги факультету ІФСК. Як приклад, у прес-релізі «Команди ІФСК в четвірці найкращих за підсумками змагань з шахів та баскетболу» йде першочергове нагадування про позитивні спортивні здобутки команд ІФСК, назву змагань [4].

Текст «Студентка факультету ІФСК – переможниця командного змагання «Першість міста Суми з бадмінтону серед студентів» – назва, місце спортивних змагань, переможний результат учасниці (сприятливий імідж як для спортивної організації, так і для її представника – бадмінтоністки Аліни Луцковської) [9].

Лід прес-релізів «Відбулися змагання з баскетболу між викладачами та студентами факультету ІФСК» та «Відбулися змагання з футзалу між студентами I-IV курсів факультету ІФСК» - організаторами та учасниками спортивної події (назва) являються студенти та викладачі ІФСК – характерна особливість лиду. Заголовок і лід тісно сплітаються – об'єднанні чітким визначенням теми інформаційного приводу, що так необхідно знати журналісту при опрацюванні ПР-тексту [5;7].

Вступ заголовка «Заступник декана зі спортивно-масової роботи факультету ІФСК організував змагання з волейболу серед студенток СумДУ» – «за ініціати-ви заступника декана зі спортивно-масової роботи факультету ІФСК Індика Павла Миколайовича. Зустріч проводилася між двома командами об'єднаних потоків усіх факультетів СумДУ. Участь брали і студентки факультету ІФСК» [8] – доповнює заголовок, говорить, що учасниками спортивних змагань були студенти факультету ІФСК.

Коли спортивна організація демонструє негативний спортивний результат, не потрібно згадувати це в ліді, варто говорити, про те, що студенти чи викладачі ІФСК долучилися до спортивного заходу (активна спортивна участь теж характеризує як вдалий позитивний образ організації чи спортсмена). Як-от в ліді прес-реліза «Студенти I курсу факультету ІФСК взяли участь в змаганні «Спортивний інтеграл СумДУ 2015»: «До участі в спортивній події університету долучилися і студенти факультету іноземної філології та соціальних комунікацій» [6] – популярні традиційні змагання університету не залишилися без уваги спортивного відділу факультету ІФСК і студенти даної організації прийняли в них активну участь.

Іноді буває так, що студент ІФСК представлений переможцем командного змагання, в лідер-абзаці уособлюємо досягнення спортсмена, робиться це тоді, якщо він став єдиним представником від спортивної організації проведеного турніру чи змагання: «Змішану команду хлопців та дівчат СумДУ представляла студентка групи ПР-41 – Луцковська Аліна, яка разом із командою і стала переможницею турніру з бадмінтону» [9].

В одному з лідів прес-реліза написано: «Баскетбольний колектив ІФСК увійшов у четвірку найкращих за підсумками ігор з баскетболу Спартакіади СумДУ, яка проходила 17 - 24 лютого в спортивній залі ЕТ-корпусу» [10] слово «увійшов» викликає позитивні асоціації (команда досягла високого, гідного спортивного результату) чим слово «потрапила» (складає негативне враження: лише тільки четверта позиція в турнірі з баскетболу. Використання влучних слів, словосполучень в ліді дозволяє правильно інтерпретувати інформацію журналістом при опубліку-

вання статті в основних каналах здійснення ПР-комунікацій спортивного відділу факультету ІФСК.

Розвиток теми, зачатої в заголовку та ліді прес-релізу спостерігається в основному тексті: детальні факти з місця проведення спортивної події+цитати, коментарі їх учасників. Важливим є опис умов перебігу спортивної боротьби, за яких студенти, викладачі факультету ІФСК здобували позитивний спортивний результат: «Ще до початку змагання всі очікували наперед рівну спортивну боротьбу і передбачуваність результату будь-якої з команд. Початок очних протистоянь команд підтвердив прогнози. Але бадмінтоністам СумДУ вдалося показати кращий результат і стати переможцями турніру [9]».

Особливості, які б виокремили спортивну подію з-поміж інших подібних заходів (йде мова про власні організовані факультетом ІФСК змагання): «Тактика гри, яку обрали суперники перед двобоєм: грати у своє задоволення, тому глядачі побачили багато красивих голів та вміння кожного з гравців індивідуально проходити своїх опонентів, демонструючи футбольні фінти. Інтрига в цій грі проявлялася не в рахунку на табло, а в демонструванні цікавих футбольних комбінацій та їх завершення фази» [11].

Коли спортивна команда ІФСК демонструє посередні результати на спортивній арені, необхідно знайти та описати переваги, які б характеризували команду з кращої сторони і виділяли з-поміж суперників, це дасть змогу ефективніше охарактеризувати участь ІФСК в спортивних заходах, доповнити заголовок та лід прес-релізу: «Студенти факультету ІФСК демонстрували свої вміння в 10-ти конкурсах, що були запропоновані організаторами спортивного змагання, а саме: «Армреслінг», «Ривок гирі», «Кроссфіт», «Домашня заготовка», «Естафета в показуху або асоціації», «Водопій», «Бомбардир», «Лімбо», «Бої гладіаторів», «Перетягування канату». Команда ІФСК показала кращі результати серед інших факультетів СумДУ в двох конкурсах – «Водопій» та «Лімбо». «Водопій» - змагалися заступники факультетів зі спортивно-масової роботи на найшвидше випивання півлітра води. «Лімбо» - дотримуючись ритму граючої музики, студент підходить до планки і схиляється назад, якби танцюючи в горизонтальному положенні. Найнижчу планку вдалося подолати студентці факультету ІФСК. Крім того студентки ІФСК продемонстрували свою домашню заготовку – представлення команди факультету. Це був танець з фітнес-аеробіки, оригінальності постановки додавали великі кольорові шари та музичне оформлення» [6]. Такий варіант характеризує вміння команди виділятися, маючи свою візитку в деяких спортивних дисциплінах і представленні команди.

Цитати від учасників та організаторів спортивного дійства «оживляють» прес-реліз. Важливо взяти інтерв'ю в когось з організаторів або учасників, після завершення спортивної події, заходу і розмістити головну думку, ідею як цитатний матеріал в прес-релізі: можуть розповісти про свої емоції та враження з місця змагань і прокоментувати свої подальші спортивні плани та амбіції: «Всі учасники отримали позитивні враження від змагання і в наступному році команди, які прийняли участь в таких іграх, матимуть змогу реваншуватися та показати ще кращі результати, ну а команда тріумфаторів турніру намагатиметься підтвердити своє реноме кращого колективу» [5], - підсумував організатор змагання Індик П.М.». Позитивні враження і майбутні перспективи – передають краще атмосферу, інтригу спортивної події.

Цитати прес-релізу зацікавлюють читача і викликають в нього бажання знати більше про захід (емоції учасників, їх тактика та стратегія ведення спортивної боротьби, думка-висловлювання по закінченню турніру тощо). «Спортивний інтеграл – це пропаганда здорового способу життя через заняття фізичною культурою

та спортом і підвищення рівня спортивної майстерності серед студентів» - зазначив заступник декана зі спортивно-масової роботи факультету ІФСК Індик П.М.[6] Пропаганда здорового способу життя і підвищення рівня спортивної майстерності – позитивний спортивний імідж для організатора змагання, тренерів та учасників спортивної події. Крім того, цитата відкриває значиму роль змагання («Спортивний інтеграл») для спортсменів факультету ІФСК, адже правильний підхід до вибору рівня та популярності спортивного турніру також відіграється на репутації спортивної організації. Доречно використовувати після завершення цитати слова «говорить», «зазначив», на відміну від - «висловився», «дав коментар», що містять негативний відтінок.

Після завершення тексту прес-релізу зазначається наявність додаткової інформації, як-от: «Додається фото та відео-сюжет з проведення спортивного заходу». Фотографії з місця проведення спортивного змагання за участю факультету ІФСК: командне фото, нагородження призерів та переможців, епізоди, що засвідчують перебіг спортивної боротьби, різні емоції гравців, тренерів та вболівальників (розчарування, плач, усмішка, сміх, крик, здивування тощо – змальовують психологічний портрет спортсменів, їх людські переживання); ексклюзивні фото в перервах спортивних змагань (тренерські підказки, налаштування гравців, емоції вболівальників т.д.). [4;5;6;7;8;9;10;11] Використання фото для спортивного відділу факультету ІФСК – важливий ПР-матеріал для здійснення комунікацій з громадськістю, візуальне сприйняття дозволяє краще передати ПР-інформацію спортивної організації читачам інтернет-ресурсів.

В прес-релізі «Студенти I курсу факультету ІФСК взяли участь в змаганні Спортивний інтеграл СумДУ 2015» додається відео-сюжет: домашня заготовка – представлення команди факультету ІФСК в «Спортивному інтегралі» (Це був танець з фітнес-аеробіки, оригінальності постановки додавали великі кольорові шари та музичне оформлення). Відео допомагає більш ефективніше сприйняти інформацію, розміщену в основному тексті релізу: демонструє спортивні вміння, характерні особливості (візитка), притаманні тільки спортсменам ІФСК і виділяють їх серед інших конкурентів.

Висновки. Визначено наступні особливості створення прес-релізів спортивної тематики:

Заголовок розкриває основний зміст ПР-тексту і викликає в читачів асоціації сприятливого позитивного іміджу спортивної організації.

Вступ говорить про назву спортивної події, місце та час проведення заходу, високі спортивні досягнення.

Основний текст повідомляє учасників від організації, умови змагань, передає атмосферу перебігу спортивної боротьби.

Цитати та коментарі спортсменів, їх тренерів, керівників організації, почесних осіб, які надають «живого» бачення спортивному дійству, підсумовуючи його.

До прес-релізу додаються ПР-фотографії, які створюють візуальну картину перебігу спортивної події: відображення спортсменів у русі, їх емоції, дії тощо.

На нашу думку, прес-релізи спортивної тематики відіграють ключову роль у формуванні позитивного іміджу, образу спортивної організації і слугують важливим матеріалом для журналістських публікацій друкованих та електронних ЗМІ, адже мають інформативний виклад.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Тихомирова Є. Б. Зв'язки з громадськістю: навчальний посібник. – К.: НМЦВО, 2001. – 560 с.
2. Довідник «Основні засади діяльності прес-служб органів державної влади та місцевого самоврядування: світовий та український досвід». – Донецьк: ДонДУУ, 2011. – 96 с.

3. Вежелъ Л. М. Сучасна концепція прес-релізу як PR-тексту // Інформаційне суспільство. – 2014 (січень – червень). – Вип. 19. – С. 49.
4. Режим доступу: https://vk.com/ifskssumdu?w=wall-21564777_449%2Fall
5. Режим доступу: https://vk.com/ifskssumdu?w=wall-21564777_443%2Fall
6. Режим доступу: https://vk.com/ifskssumdu?w=wall-21564777_436%2Fall
7. Режим доступу: https://vk.com/ifskssumdu?w=wall-21564777_434%2Fall
8. Режим доступу: https://vk.com/ifskssumdu?w=wall-21564777_433%2Fall
9. Режим доступу: <http://humf.sumdu.edu.ua/pl/news/1315-2015-12-25-12-43-55.html>
10. Режим доступу: https://vk.com/club69615424?w=wall-69615424_25%2Fall
11. Режим доступу: https://vk.com/club69615424?w=wall-69615424_26%2Fall

СПОРТИВНІ ПРОГРАМИ НА МІСЦЕВИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ (НА ПРИКЛАДІ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ МОВНИКІВ СУМЩИНИ)

Інна Гаврилюк,
к. н. із соц. комунік., доцент, СумДУ
Дмитро Шпірко,
студент-магістрант, МДм-41

Розглядаються особливості функціонування спортивної журналістики на місцевому телебаченні (на прикладі сумських телеканалів «UA:Суми», «ATV», «СТС», «Відікон»). Наголошується на тому, що спортивні програми, на відміну від загальноукраїнських каналів, де вони почали зникати у зв'язку зі значним посиленням розважального контенту, мають місце на місцевих телеканалах. Проте у сумських телемовників, які продукують програми на спортивну тематику, є чимало проблем із тематичним наповненням, формою подання матеріалу, обранням жанру.

***Ключові слова:** спортивні програми, місцеві телеканали, жанри, контент, форма подання.*

SPORTS PROGRAMS ON THE LOCAL TV CHANNELS (ON THE EXAMPLE OF TV BROADCASTERS OF SUMY)

Inna Havryliuk,
associate professor, Sumy State University
Dmytro Shpirko,
graduate student, МДм-41

The features of the functioning of sports journalism on the local television (for example, on such Sumy channels as “UA:Sumy”, “ATV”, “STS”, “Vidikon”) are investigated. It is noted that the sports programs, unlike the national Ukrainian channels, where they began to disappear due to the significant increase of entertainment content, are broadcasted on the local TV channels. However, Sumy broadcasters, who produce the sports programs, have many problems with thematic content, presentation of the material, selection of a genre.

***Keywords:** sports programs, local channels, genres, content, form of presentation.*

У сучасному світі спорт набув статусу національної іміджетвірної категорії. Як важливий соціальний феномен, він пронизує всі рівні сучасного соціуму, широко впливаючи на основні сфери життєдіяльності суспільства.